

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. februarja 1883.

Št. 4.

Proti žganju!

(Tout comme chez nous!)

Naš deželni predsednik, gospod Schmidt pl. Zabierow je razposlal na vse okrajne glavarje v deželi tako-le pismo:

„Med kmetiškim ljudstvom na Koroškem se čedalje več žganja popije. Žganje pa je na škodo duši in telesu; zato je vsak prijatelj te dežele v skrbeh, kaj bo iz nje, če pojde tako naprej. Ko sem potoval po deželi, tožilo se mi je povsod, da se preveč žganje pije po kmetih, da gre gospodarstvo zavolj pijančevanja rakovo pot, da ljudje postajajo vedno bolj zdivjani, in da posebno posli niso več taki, ko včasih. Tudi Koroška kmetijska družba se je pečala z vprašanjem, od kod to, da ljudska čednost in lepa obnaša vedno bolj propada, in povdarjalo se je na njenih shodih, da je preveč tistih zakotnih tabern, kjer se ljudem žganje prodaja. Čuje se namreč, da se po mnogih na samem stoječih hišah žganje toči, da ga celo po noči prodajajo žene in dekline, in da celo nekteri gospodarji svojim poslom žganje na upanje dajejo in to potem uračunijo pri letni plači. Potem se ve da ni čudo, da se ljudje vedno bolj privadijo žganja! in iz tega pridejo grde reči; ljudje telesno oslabijo in postanejo zdivjani, lepo in čedno življenje pa bolj in bolj pojema. Taki pijanci, ki vsak dan čez mero žganje pijejo, skoro da niso več ljudem podobni. Dostikrat pride revščina in nesreča v hišo samo zavolj pijančevanja. Kdor je prijatelj ljudstva, naj kaj pripomore po svojih močeh, da se ta razvada pijančevanja za-jezi in ustavi. Gosposka sicer družega ne more storiti, ko zmanjšati število takih tabern, ker je pa s tem le malo pomagano, treba bo političnim oblastim vendar misliti še na druge pripomočke, ako hočejo ljudstvo braniti kuge žganjarstva. Župani naj bi pri tem ne odtegnili svoje pomoči. Toda javni red po nekterih občinah ni ravno najboljši. Včasih župani nemajo veselja, včasih pa nemajo poguma in resne volje, da bi to storili, kar jim veleva dolžnost. Občinska svoboda in samouprava ne leži v tem, da se vse pri miru pusti, naj bo prav ali neprav, dobro ali slabo; temveč so z županstvom združene imenitne dolžnosti. Kadar se župani zopet zberejo, naj se prav s pridom lotijo tega vprašanja, kako bi se zamoglo žganju nasproti stopiti. Morda bo potrebno, da se za vsako občino postavijo posebni pametni in veljavni možje, ki bi prevzeli nalogo, da bi žganjarstvo iztrebili kolikor mogoče.

Tudi na shodih kmetijske družbe naj bi se možje posvetovali o tej stvari. Učiteljem se na-

klada dolžnost, naj otroke v šoli podučijo, kako škodljivo da je žganje. Častita duhovščina pa se prosi, naj bi s svojo besedo k temu pripomogla in podpirala posvetno oblast. Morda bi se dale napraviti protižganjarske bratovščine. Županom pa se ojstro naroči, da naj strogo pazijo na red, da se ne bo v nobeni krčmi točilo črez uro. Take gospodarje ali take ženske, ki brez pravice in dovoljenja žganje prodajajo, treba je precej zatožiti pri c. k. žandarski postaji ali pa pri okrajnem glavarstvu. Čez pol leta naj okrajni glavarji sporočijo, kaj so opravili in naj izrečejo svoje misli, kako bi se dalo žganjarstvu v okom priti.“

Tako se glasi okrožnica gosp. deželnega predsednika. Resnica je vse, kar gospod pravijo, in vsak prijatelj dežele mora želeti, da bi se to doseglo, kar gosp. predsednik nameravajo. Škoda je le to, da se to podučljivo pismo gospoda predsednika ni prestavilo tudi na slovenski jezik, da bi tudi Slovenci zvedeli in brali, kaj jim gospod cesarjev namestnik pripoveduje in svetuje.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Naš c. kr. deželni predsednik), gospod Franc Schmid žl. Zabierow, je dobil od presvitlega cesarja red železne krone druge vrste. Veselilo je gotovo presv. cesarja, da so zamogli svojega služabnika obdarovati za njegovo dolgoletno, zvesto in izvrstno službovanje. Veselilo je gotovo preč. gosp. predsednika, ker je to znamenje, da je presv. cesar ž njim zadovoljen. Zatorej to počesčenje nas kakor dobre kristjane in zveste državljane tudi veseli; žal nam pa je, da se tega kakor Slovenci ne moremo veseliti. Kakor Slovenci se gosp. predsedniku do zdaj nimamo tudi trohice ne zahvaliti. Prav veseli in z velikim, odkritosrčnim zaupanjem smo ga sprejeli, — pa teče že drugo leto, čakamo in čakamo, pa ničesar ne dočakamo; v narodnem oziru je vse pri starem, da! pri marsikterih rečeh se je zasukalo še na slabše. V deželnem zboru je gosp. predsednik očitno rekel: da so želje Slovencev, naj se njih otroci v ljudskih šolah učijo slovensko moliti, brati in pisati, skoz in skoz opravičene, in je javno obljubil, da bode deželni šolski svet, da se to godi, tudi skrbel, — pa do zdaj še čakamo, kdaj se bojo te besede in obljube jele spolnovati. Mi Slovenci smo zvesti in mirni državljani in spoštujemo svoje predpostavljene in nas srčno veseli, kedar jim doleti kaka čast in sreča; mi ne tirjamo nič

prenapetega in nepostavnega, zatorej nam je res žal, da se pri tej priložnosti še zdaj ne moremo veseliti.

Iz Celovca. (Nekaj o tukajšni pošti.) Skoraj neverjetno se mi je zdelo, ko sem zvedel, da na tukajšni c. k. pošti ni nobenega uradnika, ki bi tudi slovensko znal. Ali je mar Celovec v sredi Nemčije? Kaj še! Okolica je vsa slovenska, to je celo župan Jezernik pred cesarjem potrdil. Od tistih 18.000 ljudi, kar jih v Celovcu živi, jih je pa tudi gotovo 5000 Slovencev, pa brž jih bo še več. Toda mestni Slovenci vsaj nemško znajo, kmetje iz okolice pa ne znajo vsi nemško. Ni čudo, da se pritožujejo nad tukajšno pošto, kjer se z nobenim uradnikom ne morejo zgovoriti v svojem jeziku. Slišali smo enkrat, da so nekaj slovenskih poštnih uradnikov za kazni, ker so bili Slovenci, predstavili iz Ljubljane na Tirolsko, na Moravsko in v Šlezijo. Veliko boljše bi bili storili, poslali jih v Celovec, da bi se koroški Slovenci vsaj mogli zmeniti s poštnim uradom! Zdaj so dobili na pošti menda ukaz, da morajo prodajati tudi slovensko-nemške tiskovine na drobno, kakor dopisnice, pošne nakaznice, vozne liste itd. Zvedel sem pa, da teh tiskovin nima pri roki, ampak če kdo po nje pride, mora jih posebej zahtevati in potem jih gređó še le iskat. Po deželi pa menda takih slovenskih tiskovin nikjer nima, ali pa jih nočejo med ljudi dati, kajti kolikor dopisnic iz Koroškega dobim, vse so samo nemške. Ker se na tak način razprodaja slovenskih tiskovin ovira, potem jim je lahko na Dunaj poročati, "da nihče ne praša po slovenskih tiskovinah." Da se pa to zabrani, moramo Slovenci vsi čuvati in posluševati se svojih pravic. Slovenci, če kupujete tiskovine na poštah, zahtevajte povsodi in zmirom, naj se vam dajo nemško-slovenske, ne pa tiste, ki so samo nemške. Tako bodo poštni uradi prisiljeni, naročati si nemško-slovenske tiskovine. Ako bi se vam pa katera pošta na slovenjem Koroškem ustavila in ne bi hotela takih slovensko-nemških tiskovin naročiti, naznanite to vredništvu "Mira", ki se bo potem za vse skupaj potegnilo. Če hočete, znate se pa tudi sami pritožiti pri poštnem vodstvu v Gradcu.

Iz Celovca. (Naš in predarlski šolski svet.) Predarlska deželica je čisto nemška; le nekaj Lahov je tam, ki delajo pri železnici in po tovarnah. Šolski svet na Predarlskem pa skrbi tudi za otroke teh Lahov, in da bi se v šoli zamogli kaj naučiti, prosil je ministerstvo, naj ukaže, da se morajo učitelji tudi laškega jezika učiti, da bodo zamogli te laške otroke poučevati. Če pomislimo, da je tam le mala kopa laških otrok in da še ti niso na Predarlskem doma, ampak se le začasno s svojimi starši tam mudijo, moramo se čuditi pravičnosti predarlskega šolskega sveta. Toliko bolj krivično se nam zdi obnašanje koroškega sveta, ki ne skrbi za to, da bi se Koroški učitelji naučili slovensko, kjer je toliko slovenskih otrok, ki jih poučujejo trdi Nemci!

Od Celovškega jezera. V poslednji številki je "Mir" po vsej pravici lepo pohvalil gosp. L. Leks-a, župana v Škoficah. Vsem je žal, da ta od vseh spoštovani in ljubljani gospod ni hotel

več prevzeti županovanja. Po besedah, ki jih "Mir" na čelu nosi: "Vsakemu svoje", hočem pa od drugih dveh županov naše okolice nekaj povedati. V Hodišah je bil župan gosp. Juri Hedenik po domače Turk. "Volksstimme" priča, kako si je ta mož prizadeval, da se je pred tremi leti vsedel na županski prestol. Delal se je in kazal dobrega Slovenca. Komaj pa je bil svoj namen dosegel, hitro je zasukal svoj plajšč po nemškutarskem vetru. Ni mu bilo dosti, da je podpisal protest zoper dr. Vošnjaka, še v "Klagenfurterici" je posebej oznanil, da je Hodiška občina "nemško liberalna." Hodiški Slovenci pa niso poturčeni izdajice in gosp. Turk-a niso več volili za župana in pokazali, da niso nemško liberalnih misli. V treh letih je gospod Turk odgospodaril in padel raz županskega prestola. — Tudi župan v Porečah gosp. Lesjak je trobil v nemško liberalni rog. Podpisal je tudi proset zoper dr. Vošnjaka. Pa kako so ga splačali nemško liberalci? Vrgli so ga pri volitvi, izvolili za župana trdega Nemca, njemu pa še natvezli pravdo zastran občinskih računov, ktera pa je za njega srečno in častno iztekla. — Tako sta dva nemškutarska župana sprejela plačilo, ki sta ga zaslužila. Nauk pa je ta: Naj se vsak derži "Svoj k svojim"!

Iz Škofič. (Občinske zadeve.) Zvedeli ste že od družega dopisnika, kakošna je bila pri nas občinska volitev. Prišlo jih je le malo k volitvi, ker se ljudje premalo zmenijo za občinske zadeve in si mislijo: "Naj volijo, kakor hočejo, saj tako ne bo nikoli nič boljši." Res je že, da občinske doklade zmirom naraščajo. Novoizvoljeni župan je pošten mož, in upamo, da bo prav in pošteno delal ter da nikoli ne bo pozabil, da sloni velika odgovornost na njegovih ramah. (Druge reči v Vašem dopisu smo izpustili, ker bi bili gotovo nekteri razžaljeni. Najlepši je, če se Slovenci med seboj dobro zastopimo in drug z drugim potrpiamo, saj imamo sovražnikov tako že zadosti. — Opomba vredništva.)

Iz Žabnice. (Kupčija z ovcami.) Daleč po svetu je znano, da v Kanalski dolini redimo lepo pleme drobnice. Prejšnje leta so Uklani mnogo ovnov in ovac prodali na Kranjsko. To leto pa je prišel tudi neki kupec iz Hrvaškega. Nakupil je veliko, tako da so bili ljudje kupčije veseli. Prodali so 10 ovnov in 20 brejih ovac, par po 20 do 24 gl. Tudi po kravah kupci poprašujejo in jih dosti odženejo.

Iz zgornjega Roža. (Slovenci pozor! Hudodelstvo.) V Šent-Jakobu ste se te dni zgodili dve nesreči. Drkali so drva raz gore, pri tem si je pa nek mlad človek nogo zlomil, drugi pa še hujši poškodoval, tako da so ga morali prevideti s sv. zakramenti. Drkanje je nevarna reč; ne bašite preveč, ne vozite prenašlo in ne hodite po samem v goro! Marsikteri se je pri tej reči že težko poškodoval, da je ostal sirota svoje dni, — marsikteri pa je na mestu mrtev obležal. — Iz Šent-Ilske fare nam je došel glas od strašnega hudodelstva. Nek komaj 25 let star posestnik se je k nekej hiši priženil. Pred dvema mesecema je umrl njegov tast in bil brez vse opovere tudi pokopan. Ni dolgo pa, kar pride sodnijska komisija, grob odpre in pokopano truplo

preišče. Ni znano, kaj je komisija našla, — to pa je gotova resnica, da so posestnika zeta odpeljali v Celovec, od koder ga še zdaj ni domu. Pri deželni sodnji imajo zaprtega. Kolika žalost in nesreča! Slovenci! imejte ljubezen in mir v svoji hiši, posebno otroci spoštujte in ljubite svoje starše!

Od sv. Ilja v slov. Goricah. (Žganje.) Tisti možak, ki je v letošnji prvi številki „Mira“ pisal o nesrečnem žganjarstvu, imel je čisto prav. Tudi v našem kraju se ta kuga čedalje bolj širi v kvar slovenskega ljudstva. Neštete so nesreče, ki izvirajo iz žganja, kakor: propad gospodarstva, kvarenje zdravja, zamujeni čas, brezbožnost, preklinjevanje, tepeži in uboji, grdo besedičenje in obnašanje, razdivjanost, nepokorščina, bolezni in prezgodnja smert, slaba izreja otrok itd. Godijo se take reči, da me je groza, popisati jih. Če posvetna oblast ne bo vmes segla, duhovenska nič ne opravi, ker se je brezbožni ljud nič ne boji. Krčmarji so pijancem sami v strahu. Največ bi lahko storili krščanski stariši, ko bi svoje otroke že z mladega lepo učili in jih od pijančevanja odvrčali. Pa koliko je takih?

Iz Št. Ilse okolice. (Zaupnica. Verska mlačnost. Narodno spanje.) Tudi iz našega kraja smo hoteli č. g. A. Einšpielerju zaupnico poslati, pa zaprečil in zabranil je to naš nadučitelj. Kaj tacega od tega moža nismo pričakovali. Gotovo on že z eno nogo v nemškutariji stoji. Pa če on misli, da nas bo ponemčil, se daleč moti. Saj se otroci v njegovi šoli tako nič ne naučijo nemško, in če prav pozdravljajo z „kuten tok“, vendar ne vejo, ali to pomeni jutro ali večer. — Tudi verska mlačnost se pri nas čedalje bolj širi. Mladi pobalini postajajo med službo božjo pred cerkvijo in kadijo tobak. Gostilnica jim bolj diši, tam ne obstojijo pred vratmi ampak gredó not. Graje vredni so tudi nekteri krčmarji in krčmarice, ki takim ljudem potuho dajejo. — Neki kmet v Št. Ili se jezi nad dopisi v „Miru“ in ne mara, da bi se koroški Slovenci predramili iz smrtnega spanja. Ali bo mar kaj bolje, če bomo naprej spali, kakor kralj Matjažova vojska?

Iz Sveč. (Novi občinski odbor.) Pri volitvah v občinski odbor naše Bistriške občine so zmagali slovenski rodoljubi. Vsi liberalci so dobili slovo. Fužinski vodja, gosp. Tobeitz, je samo namestnik. Kako ga to ščumi, vidi se iz tega, da je poklical §. 16. občinske postave na pomoč, da sedi v odboru kot trinajsti z virilnim glasom, ker fužina plačuje 10 procentov vsega davka. Ni do zdaj še dosti jasno, kako je mogoče bilo, da je bil, akoravno le namestnik, gosp. Tobeitz izvoljen za občinskega svetovalca. Ker je pa proti postavi, okrajna glavarija ni potrdila njegove volitve. Pri drugeji volitvi pa je bil za občinskega svetovalca izvoljen gosp. Einšpieler Franc, po domače Krivec na Bistrici, ktere volitve je vse veselo. Pa novi odbor bode imel dosti sitnosti; kajti govori se, da šest let ni storjene nobene rajtenge, da zastran lovske pravice ni vse v redu, da gosp. tajnik, ki je menda obljubil, da bode tajniška opravila opravljal brezplačno, zdaj hoče imeti za vsako leto lepo plačilo. Tako znajo liberalci! — Pri Dravi se bojo skoraj

pričele stavbe in ograje, da se zavarujejo bregovi, travniki in njive; vse vkup bode menda stalo 20.000 gl. Bog daj, da bi le tudi kaj pomagalo! — V Fužinah zdaj delajo vsako nedeljo; morebiti pa da pridejo časi, ob katerih še vsednje dni ne bode dela in bojo fužine stale.

Izpod Grlovca. (Predrznost nemškutarjev.) Selanom se nemškutarija približuje. Božjo službo v Bajtišah obiskuje tudi mnogo Selanov, kateri so bili v svojih hribih do zdaj še zavarovani pred nemškutarijo. So pa tudi Bajtiše tako srečne, da štejejo v svoji sredi nekaj „Nemcev“, t. j. od slovenskih staršev rojenih in v šolah popačenih, tedaj nemškutarjev po domače rečeno. Čeravno je teh tičev le ena peščica, bili so vendar tako predrzni, da so g. fajmoštra prišli in zahtevali, naj bi se božja služba po nemško opravljala! Tedaj zavolj kakih pet nemškutarjev naj bi se cela fara ponemčila! Kaj tacega pa še ni bilo! Ne vemo sicer, kaj so g. fajmošter na to odgovorili; pa od tega vnetega duhovnika in rodoljuba nikakor ne pričakujemo, da bi mogli v kaj tacega privoliti. Saj nemškutarji niso bili nikdar na glasu kot vneti kristjani, lahko bi se skor priseglo na to, da jim je le za nemškutarijo, ne pa za božjo službo, ki jo sami v slovenskem jeziku boljše razumejo ko v nemškem.

Iz Podljubelja. (Občinske volitve; šolski načelnik; „Mir“ preganjan.) Še zdaj se govori o naši občinski volitvi. Volilci so iz Slov. Plajberga in Brodov le prirojili tako obilno in volili tako složno, da so nemški in nemškutariski volilci le strmeli! Kdor je le mogel, šel je in volil s svojimi sosedi; le samo dva volilca iz Brodov sta jo malo zvila, sicer bi bili Gorjanci čisto podjali Dolence in župan Podljubeljske občine bi stoloval v Plajberze. Prej ko ne se bode Podljubeljska občina razrušila in novovoljeni župan, gosp. Ratz po domače Mulej v Košentavri, je obljubil pomagati, da se ta volja in želja Plajberžanov tudi izpolni. Saj je Plajberška občina že enkrat bila samosvoja in dobro shajala. — Načelnik šolskega sveta v Plajberze je odstopil. Ta sirota — slovensk narodnjak — je veliko prestajal, nemškoliberalci so ga pripravili ob ves zaslužek, niso mu dajali dela ne pri rudi ne pri lesu. Ni čuda, da se vsakdo brani šolskega načelnštva. Slišimo, da so novi gosp. fajmošter And. Einšpieler bili izvoljeni in so tudi to častno pa tudi težavno mesto prevzeli. Bog daj srečo! — Časnik „Mir“ je nemškoliberalcem hud trn v peti. Posebno nemški in nemškutariski fužinarji in njih uradniki „Mir“ tako pisano in debelo gledajo, da ga fužinski delavci in vsi, ki pri fužinah kaj zaslužijo, le skrivši beró, drugi pa celo se ne upajo, „Mir“ naročiti. Tako zna hvalisani liberalizem: Slovenec ne gani se!

Iz Žihpoljske okolice. (Nemčurska žaba.) Vedno pogosteje zahaja k nam preko Žihpolja čez Dravo neko človeče, ki se navadno po Medborovnici in Borovljah vsaja in usti. Poznamo nekega Francija, ki je po šolah strgal nekaj hlač, pa vendar družega ne zna, ko havzirati s slaboglasnim časnikom „Freie Stimmen“. Naj bi nas pri miru pustil, tisti časnik pa naj obdrži sam

za se, ker mi ne potrebujemo takega blaga v naših poštenih krščanskih in slovenskih hišah!

Iz Dobrave pri Šmarjeti. (Nepotrebna šolska stavba. Previsoka v cenitev zemljiščinega davka.) Vsaki dan se bolj čudimo poprejšnemu občinskemu predstojništvu in prašamo, kje je imelo glavo in srce, da nas je zakopalo v take težave. Ob času, ko so po drugih občinah imeli čez glavo skrbi z zemljiško vpenitvijo in si v dolžnost šteli, vse storiti, da bi kmetiškimi trpinom olajšali davkarsko breme, ni imelo menda naše županstvo družega v glavi, ko to, kako bi se zidala prav velika palača za nemškutarijo, to je šolska hiša. Čeravno je bilo še prejšnje poslopje dobro, morali smo vendar zidati novo šolo, in zdaj nam je plačevati strašanske občinske doklade, da dolg za šolo poravnamo. — Med tem pa smo čisto zamudili čas za pritožbe o zemljiški vpenitvi. Mi Dobrovski, Kočuški in Duvljanski laponci ne živimo v srečnem in rodovitnem kraju. Od juga nas Zavrh tako zakriva, da po zimi četrt leta solca ne vidimo; od severa nam pa Drava vedno škodo dela, kakor smo zopet doživeli ravno v minolem letu. Tudi naši sosedje v nižavi živijo le v senčnih močvirjih. Zato je naš gruntni davek previsoko vpenjen, in prejšnje županstvo bi bilo bolje storilo, ako bi se bilo več brigalo za zemljiški davek in menj za nemško šolo.

Iz Medgorij. (Kdo draži?) Kakor šolski Koledar za leto 1883 priča, je v sosednjem Grabštanji 262 učencev in učenk. Večkrat zahajam tje v Grabštanj, pa povem, da jih med vsemi učenci ni 10—12 trdo nemških, uni vsi (250) so trdi Slovenci. Zdaj pa čujte, kako se tam godi: med tremi učitelji sta dva trda Nemca; to pa še ni dovolj; zdaj je novi občinski odbor za načelnika krajnega šolskega sveta izvolil trdega, tujega Nemca iz Tirolj in za občinskega tajnika tudi trdega Nemca. Ali se to ne pravi mirne Slovence dražiti? Kaj bi le Nemci počeli, ko bi se jim taka godila? — Tudi iz bližnje Galicije se nekaj pripoveduje, kar ljudi močno boli in draži. Umerli so pred par tedni 77 let stara mati tamošnjega gosp. fajmoštra. Vsi farmani so želeli, da bi tudi učenci ranjko spoštovano mamico spremljali k pogrebu. Pa gosp. nadučitelj tega ni dovolil. Tudi to ljudi po nepotrebem draži. Lahko bi se bile zgubljene ure, kakor si bodi, pridobile. — Mi Gorjanci smo pa zavoljo tega tako nevoljni, da pri sodnji Celovške okolice se z nami obravnuje vse po nemško. Marsikdo je prisiljen, tolmača seboj jemati in plačevati. Dvakrat smo se že obrnili na presv. cesarja, in vselej so radi uslišali našo prošnjo, nam pod ramo segli pri cerkvi in zvonovih. Če se pri sodnji za nas na boljše skorej ne obrne, odpošljemo prošnjo do svetlega cesarja; gotovo se bojo nas usmilili in pomagali!

Iz Podjunske doline. (Posojilnice). „Kaj porečeš k temu ti, prelepa podjunska dolina“, tako piše nekdo iz Spodnjega Roža v poslednjem „Miru“. Dopis ta govori od posojilnic in povdarja, naj bi se po lepem izgledu Št. Jakobske posojilnice osnovala posojilnica tudi v Spodnjem Rožu. Besede pa: „Kaj porečeš k temu ti, prelepa Podjunska dolina“ veljajo pa tudi nam in nas

hočejo dregniti in spodbuditi, da naj tudi mi snujemo posojilnice. Tudi pri nas je trda za denar in marsikteri pride tako ali tako v zadrego in oderuhom v pest. Ko bi pa imeli doma posojilnico, pomagal bi sosed sosedu, brat bratu, obvaroval bi ga škode in zraven še za svoj denar dobivljal gotove obresti ali interese. Bil sem že pred 12 leti na taboru v Buhljah pri Grabštanji; tam so naš poslanec gosp. Einšpieler kazali, kako da je Celovška hranilnica pred 50 leti z malim začela, zdaj pa visoko obogatela zraven pa že veliko ljudem pomagala in veliko dobrot delila. Slovenci! so klicali gosp. E., kaj bi denar v Celovec nosili, napravite sami svojo domačo hranilnico ali posojilnico! Tako ostane denar in dobiček doma med vami. Posojilnice so se jele oživljati, in na Koroškem stoji št. Jakobska v Rožu na trdnih in slavnih nogah. Podjunska dolina šteje veliko izvrstnih in rodoljubnih duhovnikov. Gotovo bode kateri med njimi se poprijel te rodoljubne misli, si poiškal zanesljivih pomagalec izmed ljudstva in jel snovati posojilnico. Prva stopinja je ta, da se možje o tej zadevi pogovarjajo in posvetujejo. Druga ta, da začno dnarjev nabirati. Kar kdo da, to ostane njegovo; vse se vloži v kako hranilnico in se, ako se posojilnica ne osnuje, vsakemu svoje nazaj da. Med tem naj piše kdo v Št. Jakob na odbor tamošnje posojilnice in si izprosi pet iztisov posojilniških pravil. Slednjič se vloži prošnja na c. k. deželno vlado v Celovec, naj pravila potrdi. Prošnja mora imeti kolek za 50 kr., pravil pa 1 iztis kolek za 1 gl., uni 4 pa kolek za 15 kr. Ko so bila pravila potrjena, voli se odbor, vzame se v hranilnici shranjeni denar in posojilnica začne delati, akoravno bi le nekaj goldinarjev znašalo premoženje: Iz malega raste veliko!

Iz Novevasi. (Občinske volitve.) Na tiho nedeljo 11. sušca se bodo vršile volitve v občinski odbor. Ta občina obstoji iz treh far in šteje do šest tisuč duš. Priporoča se, da bi vsi izvoljeni odborniki zopet še bivšega, na vse strani zvedenega in poštenega g. Franc Modica enoglasno za župana izvolili. Sicer bi pa bilo za Šentvidsko faro, ki šteje 1700 prebivalcev, v enem obziru boljši, ko bi bila za se županija, ker morajo Šentvidčani po raznih opravkih po 2½ ure daleč v Novovas do županstva hoditi; kar se ve da stroške in zamujenje časa stane.

Iz Gorenčic pri Rudi. (Cerkvene zadeve. Suh vodnjak.) Zadnjič je nekdo iz Gorenčic v „Miru“ pisal, da se č. duhovščina dandanešnji zaničuje. Žalibog je to res v obče. Pa v našem kraju se to ne zgodi; vsaj kar je pametnih možakov, tega ne delajo. Mi smo bili vsi žalostni, ko so nas č. g. Franc Šavbah zapustili. Vsi smo bili ginjeni, ko so od nas na prižnici slov jemali. Bog jih srečne ohrani še mnogo let! Mi pa z mirom prosimo Boga in mil. g. knezoškofa, da bi nam že skoraj družega dušnega pastirja dali. Gotovo ga bomo spoštovali in radi poslušali. — Hvaležni smo sicer gospodu duhovnu iz Suhe, ki k nam maševat hodijo, pa vendar ne moremo reči, da so gospod naši, ker nas le iz prijaznosti obiskujejo. — Letos smo morali tudi vodnjak pri naši šoli izkopati, in to nas je precej denarjev stalo, pa je za nič in nema nič vode. Mi ubogi

kmetje smo morali naše težko prislužene krajcarje dati, da se je vodnjak naredil, zdaj pa nam nič ne koristi. Pravijo, da nam je učiteljeva kuharica k temu pripomogla, da smo morali vodnjak zidati, ker je bila prelena, da bi bila na potok po vodo hodila, kjer jo vsi kmetje zajemajo. Drugi sklepajo, mi kmetje moramo pa plačevati, kar nam drugi nepotrebnih stroškov naložijo. Zato pa pravim: Bog daj norcem pamet!

Iz Spodnjih Trušenj. (Naglost je huda reč.) 22. januarja je bila pri „Jörgu“ na Vodovnici komisija. Prebivalci Hudega kraja po nemško „Bösenort“, se hočejo od Vovbrške občine ločiti. Potegnili so še kakih 20 Poljancev za seboj in se hočejo pridružiti k 3 ure oddaljenej občini na Diekšah. V Velikovci se je njih prošnja uslišala in v Vodovnici je bil dan napovedan, naj se o tej zadevi glasuje. Gosp. okrajni glavar so po glasovanju prerajali, da tisti, ki so za ločenje, 200 gld. davka več plačujejo, kakor nasprotniki. „Za 200 goldinarjev smo vas prevagali“, so nam debelo pod nos dajali. Pa reč še ni končana in zmaga še ni dognana; kajti Vovberški odborniki vsi enoglasno protestirajo in nihče še ne ve, ktera bo obveljala. Nekaj pa je že gotovo, da so stroški zavrlo te zadeve že precej visoki in da se bode vsakdo praskal za ušesi, kdor jih bode moral plačevati. Zatorej je treba vsako reč dvakrat premisliti: Naglost je huda reč.

Iz Diekš. (Družba sv. Mohora.) Od leta 1863 sem že pri družbi sv. Mohora in sem v njenih bukvalh marsikaj koristnega bral, na pr. o umnem gospodarstvu, spisovnik, občno zgodovino, življenje svetnikov, Kristusovo življenje. Knjige imam vse lepo vezane. Želeti je pa, da bi se tudi z botaniko kmalo začelo. Še bolj živa je potreba, da bi se za rokodelce kaj storilo. Nekteri izdelki, kakor od tkalcev, krojačev, čevljarjev itd. se rabijo pri vsaki hiši. Toraj bo vse ljudi zanimalo, ako se o takih rokodelstvih kaj spiše in natisne. Velik del naroda slovenskega se peča z obrtnijo; da bodo pa napredovali in se bolj izurili, treba jim je poduka. Potem bodo svoje izdelke ložej prodajali in tudi več skupili za-nje.

F. V. tkalec.

Od Št. Salvatorja. (Resnica in laž.) Sprejmite tudi dopis tukaj iz srede koroških Nemcev. Brali smo v „Freie Stimmen“, da slovenski duhovniki in rodoljubi hujskajo mirno slovensko ljudstvo zoper Nemce. Mir je bil se ve da, dokler so Slovenci plesali, kakor so jim Nemci godli. Ko bi Slovenci vse pravice vživali, kakor Nemci, potem bi bilo res greh, delati zdražbo in nemir. Tega pa ni; Slovenci trpijo veliko krivic, pa še vedno hujske se nam obetajo. Kdor se pa za svojo pravico potegne, on ne dela zdražbe, ampak tisti, ki dela krivico in družega oškodovati želi. Vsak človek le v svojem maternem jeziku najložej misli, prevdarja in govori; zato je potrebno, da zna v svojem jeziku tudi brati in pisati. Če so pa šole vse nemške, kje se bo Slovenec naučil, da bo to, kar misli, zapisati znal? Slovenci, kdaj vam bo vendar mrena od oči padla, da ne bote več hrepeneli po nemških šolah?

Prijatelj Slovencev.

Iz Ljubljane. (Slovensščina pri c. kr. uradih.) Kranjski in štajerski poslanci bili so

te dni pri pravosodnem ministru in se pritožili, da sodnije še vedno na slovenske uloge po nemško odgovarjajo. Minister je obljubil, da bo sodnijam naročil, naj bolj spoštujejo slovenski jezik. Če pa še to ne bo pomagalo, naredila se bo posebna postava, ktere sodnije ne bodo smele prezreti. Zadnji čas je torej, da se tisti gospodje uradniki, ki še ne znajo, začnejo hitro učiti mile slovensščine.

Iz Dunaja. (Nova šolska postava.) V gosposki zbornici se zdaj pretresuje nova šolska postava. Če se ta postava sprejme, smejo kmetje zadovoljni biti, ker jim gledè šole prinese marsikako olajšavo. Do zdaj so morali otroci po osem let v šolo hoditi. V mnogih krajih ljudem to ni bilo po volji, ker so otroke doma potrebovali. Nova postava pa tako pravi: Če kaka občina za to prosi, mora se jej dovoliti, da otroci le šest let hodijo v vsakdajno šolo, zadnji dve leti pa le v nedeljsko šolo. Kjer pa občina za to ne prosi, se mora to posameznim otrokom dovoliti, ako njih starši to zahtevajo. — Pa še nekaj dobrega ima ta postava v sebi. Do zdaj se ni gledalo na to, kakošne vere da je kateri učitelj. Na katoljski šoli je lahko podučeval judovski učitelj. Odslej pa se bo moral učitelj izkazati, da zna tudi kerščanski nauk podučevati. Jud pa ne zna katoljskega katekizma in ga tudi učiti ne bo hotel, torej jud ne bo mogel več katoljskih otrok podučevati. Zato se pa vsi judovski in nemškutarski časniki jokajo nad to postavo. Mi katoličani pa smo veseli, ker je vendar napredek k boljšemu, akoravno še ni vsa po naši volji. Ker se že nova postava za šole dela, naj bi vendar naši poslanci zato skrbeli, da bi se zastran učnega jezika kak dostavek v postavo sprejel, da bi ne smeli več slovenskih otrok v nemškem jeziku podučevati, kakor se pri nas na Koroškem godi.

Kaj dela politika.

V državnem zboru so liberalci ojstro prijeli ministerstvo, ker je dvema časnikoma odvzelo pravico, številke po samem prodajati. Minister grof Taafe jim je odgovoril, da se je to zgodilo zavoljo nesramnih in pohujšljivih inseratov ali naznanil, ki jih ta lista donašata. Naši stranki je odgovor ta močno dopadel. — Dva poljska poslanca — dr. Kaminski in dr. Volski — sta izstopila iz državnega zbora. Konservativna stranka ju je k temu prisilila; ona noče trpeti med seboj ljudi, ki imajo umazane roke. Gre za 625.000 gl., ki jih je baron Schwarz doktorju Kaminskemu obljubil, ako mu pomaga, da dobi pravico staviti neko železnico v Galiciji. Res to je grdo in žalostno, da je tudi na desnici takih podkupljenih poslancev. Lepo in hvalevredno pa je, da so ju Poljaci odpodili. Tudi liberalci so jih imeli po sto v svojej sredi, ki so bili „Gründer“, „Verwaltungsräthe“, „Direktoren“, pa jih niso od sebe spodili, častili so jih in na prve stole postavljali. Poseben odbor in ministerstvo to reč ojstro preiskuje. — V gosposkej zbornici so postavo za obrtnijo sprejeli in zdaj se o novejši šolskej postavi posvetujejo. Nova postava meri na to, da bi ljudske šole postale bolj katoljske in šolska dolžnost se znižala spet na šest let.

Na Nemškem se ne kaže, da bi se skorej vrnili katoliškej cerkvi zaželjeni mir; papež in cesar si dopisujeta, pa se ne morata pogoditi; menda Bismark vodo moti.

Na Francoskem je vse razburjeno in zmedenno, kar je Gambeta umrl in princ Napoleon na svitlo dal svoj manifest. Ne vejo, kaj bi s svojimi principi počeli; vlada hoče proti njim oestro postopati, starešinstvo pa tega ne dovoli. Ministerstvo je hotlo odstopiti, pa predsednik Grevi ni pripustil. Republika se menda maja.

Na Irskem so te dni zaprli nekaj visokih uradnikov, ki so neki z Irskimi puntarji delali pod enim klobukom.

V Londonu je te dni konferencija rešila Donavsko prašanje. Dosedanja Avstriji prijazna pogodba se je podaljšala. Rumunija ni bila zadovoljna in je vložila protest.

Turška in Črnogorska vlada ste si navskriž. Turk noče Črnogorcem dati, kar so si v zadnji vojski priborili. Ti namerjajo to torej po sili vzeti. Tega se sultan boji in se je obrnil na druge velevlade, naj mu pomagajo.

Na Ruskem bode zdaj resnica s kronanjem. Car Aleksander je razposlal manifest, da se da v Moskvi kronati meseca maja. Več kot 2000 deputacij se je že oglasilo od vseh krajev ogromno velike Rusije, da pridejo k tej slovesnosti.

V Egiptu komisija ceni škodo, katero je punt napravil, v Ameriki pa je povodenj napravila veliko škode.

Gospodarske stvari.

Pritlikovo sadje na vrtilih.

Od vrtovalcev ljudje veliko zahtevajo. Na njih hočejo pridelati salato, zelje in drugo zelenjavo, ki se potrebuje za prikuho ali pa da se juha naredi okusna. Ob enem jim vrt ni po volji, ako ni ozaljšan po raznovrstnih cvetlicah. Pa vse to še ne zadostuje; oni hočejo imeti na vrtu tudi nekaj sadnih dreves, nekaj zavolj lepote, nekaj pa zavolj sadja samega. Pa to jim navadno ne obvelja; kajti drevje dela preveč sence, in potem zelenjava ne raste dobro.

Največa napaka je to po naših vrtilih, da sadijo ljudje navadno le veliko sadno drevje namesto pritlikovcev. Tudi stojijo drevesa pregosto vkup. Zavolj sence ne more pod drevjem nič rasti, sadno drevje pa tudi nič ne obrodi, ker je pregosto vsajeno, nema dovolj prostora za korenice in tudi ne za veje, ki se posušijo. Posestniki takih vrtovalcev nimajo potem ne sadja ne zelenjave.

Francozi in Belgijanci so pa bolj umni vrtarji in ne bodo po vrtilih nikoli navadnega, visokega sadja sadili, ampak njim služijo v ta namen vedno le takozvani pritlikovci, to je, take sorte sadno drevje, ki ne zraste ne visoko ne široko. To pritlikovo drevje jim rodi vsako leto obilno sadja, da ga lahko prodajo za milijone goldinarjev v tuje kraje. Veliko drevje ne sme na gostem stati, ker potrebuje preveč prostora za korenike, zato zamore le malo dreves v enem vrtu stati, ako hočemo od njih kaj sadu. Če pa drevesa nič ne rodé, zgubi gospodar vse veselje in jih zanemarja še bolj.

Pritlikovci pa ne potrebujejo toliko prostora, in ker imajo le malo sence, sadi se lahko pod njimi tudi zelenjava. Snažiti jih ni težko, ker niso visoki in ni treba za to delo najemati delavcev. Tudi začne pritlikovec veliko prej nositi ko veliko drevo: v 4 ali 5 letih je že rodovitno, velik sadež pa še le v 8—10 letih. Pritlikovo sadje je lepo in bolj okusno, ko od velikega drevja. Če je vrt še tako majhen, za par pritlikovcev se bo vedno še prostor dobil. Pritlikovec tudi prej dozori in primeroma več obrodi. Zato moramo vsem, ki imajo sadje po vrtilih, prav gorko priporočati, naj sadijo le pritlikovce; ker zraven teh imajo lahko še zelenjavo in cvetlice, pa tudi sadja bodo več priredili, ko od visocega sadnega drevja, ki se po vrtilih navadno obnaša le slabo.

Po „p. L.“

Za poduk in kratek čas.

Pravljica o kamnitem ribiču.

(Spisal Matija Majar Zilski.)

Kdor je bil kedaj v Celovcu, videl je gotovo na trgu sv. Duha kamnito podobo ribiča, vzdano v hišo trgovca Rossbacherja. Podoba kaže ribiča v polni človeški velikosti, ki je oblečen v kratke hlačice, nogovice, brez jopiča. Klobuček drži v roci; na desni pri njegovih nogah leži bedenj, posoda za ribe, na levi pa je velika kepa putra; vse iz kamna. Ta podoba je silno stara, pa kaj pomeni, tega ne vemo za gotovo. Stara pravljica pridoveduje tako:

Pred davnim časom, pred 300 leti, prišel je menih iz kapucinskega reda na ribji trg, da bi nakupil rib za samostan. Ribe so se tačas na trgu sv. Duha prodajale. Stari častitljivi menih stopi k nekemu ribiču, ki je bil Nemeč, ter je imel nekaj rib pa kepo putra na prodaj. Ribič se odkrije in praša meniha po nemško: „Was wünschen Sie?“ (Kaj želite?) Menih praša po slovensko: „Po čem so ribe?“ Ribič reče na to osorno: „Deutsch reden! Ich kann das verfluchte windische Plappern nicht leiden!“ (Govorite nemško! Tega prokletega slovenskega blebetanja ne morem slišati.) Menih ga posvari: „Nikar ne preklinjaj, nauči se rajši slovensko!“ Ribič pa odverne: „Kaj? jes bi se naj slovensko učil? Čemu pa? Saj v petdesetih letih ne bo tukaj nobenega Slovenca več.“ Menih pa reče na to: „Predrzní človek, kaj tako govoriš! Osoda narodov je v rokah božjih, ne pa v rokah slabih ljudi. Tvoja predrznost pa ti ne bo odpuščena. Na tej kamniti plošči, na kterej zdaj stojiš, boš tudi obstal in stal boš na njej toliko časa, dokler bo še kak Slovenec na Koroškem.“ To rekši obrnil se je menih in šel v samostan brez rib nazaj. Predrzní ribič pa se je pri tej priči spremenil v kamen in okamnela je tudi njegova ribja posoda in kepa putra. Na kamnitej plošči stoji okamneli ribič že tri sto let in bo stal do tistega časa, ko ne bo v Gorotanu nobenih Slovencev več.

Ribji trg se je pozneje preložil, kamniti ribič pa je ostal na trgu sv. Duha. V začetku tega stoletja so Francozi silno streljali v mesto in ulomili skozi Beljaška vrata; kamnitemu ribiču se pa nič ni zgodilo. V novejšem času je trgovec

g. Rossbacher hišo zidal na tistem kraju, kjer je ribič stal. Pustil je v zid napraviti votlino, da je vanjo postavil kamnitega ribiča. Tam še zdaj stoji s klobučkom v roki in čaka, kdaj pride čas, da umrje zadnji koroški Slovenec. Tega časa pa nikdar ne bo učakal, kajti resnične so besede, ki jih je menih govoril ribiču: „Osoda narodov je v rokah božjih, ne pa v rokah slabih ljudi.“

Smešničar.

Gospod: „Ali je res, Krampižar, da ste pri vas nedavno lisico jedli?“

Krampižar: „Kaj bi ne bilo res! Saj je meso od lisice skor še boljše, kakor od psa.“

Kaj je novega križem sveta?

* Zaupnice. Kdo bi si bil vzel v misel, da bojo naši učitelji zaupnicam najhujši nasprotniki! Vsak pedagog moral bi vendar spoznati, da je želja: Dajte katoliškim Slovincem katoliške, slovenske šole, skoz in skoz pravična in postavna. Vsem opoveram vkljub je gosp. E. spet došla zaupnica od šolskega sveta v Goričah v Zilskeji dolini.

* Družba sv. Mohora. Ne zabite Slovinci na to našo slavno družbo! Nastopil je čas, da se odpošiljajo denarji v Celovec. — Družbine knjige se pridno tiskajo; pesmarica bo dokaj lepa!

* Nemško planinsko društvo podarilo je poplavljenec v Sachsenburgu vnovič 400 gl., — Pri sv. Valburgi se je neki Peglic iz Kranja obesil. — V Krkonosu pa se je obesil neki posestnik, ker mu gospodarstvo ni šlo prav po volji. — V Beljaku so se stepili cigani in enega svojih ustrelili. — V Šmohoru ustanovilo se je „vojaško društvo“. Nadvojvoda Albrecht prevzel je pokroviteljstvo tega društva.

* Vsa Kranjska dežela se je razveselila, ko se je zvedelo, da je priljubljeni predsednik Winkler odlikovan od svetlega cesarja z redom železne krone druge vrste. Nemškutarjem se je pa pod nos pokadilo, ker so zmirom mislili, da rojen Slovenec ni vreden take časti, cesar pa jim je pokazal, da on ne dela razločka med Slovincem in med Nemcem. — O bivšem ljubljanskem poslancu vitezu Schneidu se poroča, da je zdaj popolnoma okreval, in se ni več bati za njegovo zdravje. — Kranjsko obrtniško društvo izvolilo si je predsednikom gosp. tiskarja Kleina. — V Begunjah na Gorenjskem je umerl podvzetni posestnik V. Sturm, ki je veliko storil za svoj okraj. — Pogozdovanje Krasa vendar napreduje; 870 hektarov je že umetno pogozdenih.

* Loterija „narodnega doma.“ Upravni odbor razposlal je srečke že po vsem Slovenskem, potem na nekatere kraje Hrvatskega, Dalmacije, Češkega in v Sredec v Bolgarijo. Začele so društvenemu blagajniku prihajati že tudi pošiljatve denarja za razposlane srečke in sicer ne le s Slovenskega, temveč tudi s Češkega, kjer se srečke razmeroma hitreje prodajajo, ko med nami. Rojaki! ne dajmo se vendar po ostalih bratih naših osramotiti! Spoznajmo važnost „na-

rodnega doma“ kot sijajnega spomenika naše prebujenosti, velike literarne in dijaške ustanove ter poroka boljše bodočnosti naše in sezimo po srečkah, katere imajo tudi zato veliko vrednost, ker je loterija „narodnega doma“ v resnici s sijajnimi in mnogimi dobitki preskrbljena.

* Praktična metodika sestavil in založil g. Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem zopet je novo izvrstno delo najmarljivejšega domačega pedagoga, kateri je že vse polno šolskih knjig in drugih praktičnih učnih pripomočkov dal mej slov. svet; za kar mu bodi zaslužno priznanje. Knjiga, ki je te dni izšla, dobiva se pri gosp. izdajatelju v Krškem, pri Giontini-ju v Ljubljani in katoljškeji bukvarni v Ljubljani in stane 80 kr. Gg. učitelji prijatelji šolstva, sezite pridno po njej!

* Hmelj saditi bodo zdaj tudi v Tuhinjski dolini začeli. Hmelj se na slov. Štajerskem zmirom bolj udomačuje. — V Celji je dr. Kočvar št., znani rodoljub, nevarno zbolel. — V Celji je nek fantalin poškoval spomenik cesarja Jožefa. „Krompirvahtarca“ to precej zvrtačuje na Slovence, čeravno nema nobenih dokazov. Ali mar ni bolj verjetno, da so to storili kaki mestni ponočnjaki, ko so se vračali iz kake „kneipe“ na svoj dom? — Sploh pa ta list „Deutsche Wacht“ kar besno okoli sebe grize, kar je dokaz, da mu gre res že za kožo! — V Ljutomeru hočejo letos praznovati sedemdesetletnico učenjaka Fr. Miklošiča. — Na Štajerskem imajo tudi potovalne učitelje, pa ne znajo nič slovensko. V Celji je tak učitelj govoril o hmeljarstvu, pa kmetje so dvorano zapustili, ker ga niso nič umeli. — Ptujsko učiteljsko društvo razpisuje 100 gl. nagrade za najboljši spis o pedagogičnih zaslugah ranjcega knezoškofa A. M. Slomška. Krajni šolski svet v Lembahu se je pritožil zoper nemško šolo nemškega „schulvereina“ v Pakerjih, pa pritožba ni bila uslišana. Pritožil se bo pa še enkrat, ker na tamošnji šoli ni poduka v veronauku, kar je vendar zapovedano. — V Celji in v Mariboru se bližajo volitve v okrajni zastop; nemškutarji agitirajo na vse kriplje za svojo stranko. V Mariboru bodo lakko zmagali, ker mestjani volijo 30 zastopnikov, kmetje pa le 10, čeravno kmetje več stroškov za okraj plačujejo! Glantschniggov celjski lisjak se še vedno pošilja na vse strani in se ljudem vsiljuje. Naši kmetje pa so prebrisani dovolj, da bodo resnico od zvišaje razločiti znali.

* V Tržaškem šolskem совету sedijo sami liberalci; načelnik sveta je pa jud! Molitev je po šolah že davno odpravljena! — Nadučitelj g. Drašček je bil odlikovan s srebrnim križcem za njegove zasluge na šolskem polji.

* V Goričici bodo v kratkem napravili ljudsko posojilnico. — Nekteri ljudje, ki sami sebi nočejo dobro, rujejo proti vrlému poslancu dr. Tonklijju. To je menda zahvala za to, da se že toliko let možato poteguje za pravice goriških Slovencev.

* Umrli so: grof Wrba in feldeajgmajster Hauslab na Dunaji in poljski pesnik Sujski v Krakovem. — V Pešti na Oggerskem so tatovi ulomili v neko cerkev in pokradli sveto posodo iz oltarja. Kam pridemo, če se že take reči go-

dijo! — Solnograški deželni odbor je vlado prosil, naj bi potegnili Rudolfovo železnico do Trsta. — V Drosu na Avstrijskem je stekel pes ugriznil svojega gospodarja, in ta je kmalo potem v groznih bolečinah umrl. — Železniški vlak je povozil neko staro ženico v Otnangu na gor. Avstrijskem. — V Barču na Ogerskem so prišli roparji po dnevi v tamošnje eskomptno banko in blagajnik jim je moral ves denar izročiti. Vzeli so 1700 gold. in lepo mirno pa počasi odšli. — Hranilnica v Pančovi na Ogerskem je prišla na kant. Načelnika hranilnice so zaprli, ker je bojda veliko goljufal. — Letos mesca maja bodo mladega ruskega cesarja Aleksandra III. v Moskvi kronali. — Potopili ste se zopet dve barki. Od ene so ljudi rešili, od druge pa je vse konec vzelo. — V Kosikovem na Ruskem je mačka pojedla novorojenega otroka. Ko mati domu pride, našla je le še nekaj kosti in glavo. Mačka je pobegnila in je ni bilo več blizo. — V Jeruzalemu so zdaj dozidali novo cerkev v čast sv. Katarini. K zidanju te cerkve so največ pripomogli naš avstrijski cesar Franc Jožef. Dobrotljivost našega cesarja je znana že po celem svetu. — V Varšavi se bodo zidale to leto velike trdnjave. — Mesto Dunaj potrosi vsako leto 317.888 goldinarjev za srednje šole in 2.777.920 gld. za ljudske in obrtne šole. — Na Hrvaškem so roparji poštni voz napadli, kočijaža ubili in denar pobrali. Tri hudodelnike so že zaprli. Bilo jih je pa še več zraven. — Na Dunaji so prišli lopova, ki je ponarejal poštna nakaznice. — Na Ruskem je umrl neki bogatin, ki je svoje premoženje volil tako, da se ima na obresti naložiti, in od činžev ali obresti se ima vsako leto deseterim revnim deklicam dota za možitev izplačati. Vsaka teh desetih deklet dobi okoli 160 gld. v našem denarju, pa ne prej, dokler se ne izkaže, da se je res omožila. Vsako leto je loterija za te dote. Vse deklice tistega kraja, ki se želé omožiti in imajo že pripravljene ženine, pridejo vkup in vlečejo številke. Deset številc je pravih, in ktere dekleta potegnejo tiste prave številke, tem se dota izplača. — Pri Odesi na Ruskem je umrl kmet Cigeljev v starosti 147 let. Njegov sin je star 115 let, njegov unuk 85, in njegov pravnuk 40 let. — Vlada zveznih držav v Ameriki hoče poštarino od časnikov popolnem odpraviti. Pospnemanja vredno! — Slovenski jezik se podučuje zdaj tudi v brambovski oficirski šoli na Dunaji. — Iz Rima se poroča, da se sv. očetu papežu trda godi v denarnih zadevah, ker v zadnjem času prihaja zmirom menj darov iz Nemčije in Francije. Ze težko je sv. očetu, podpirati vse misionarje v tujih deželah. Vsi dobri kristjani naj toraj ne pozabijo na sv. očeta. — V Ameriki je še zmirom huda povodenj. — Pogorelo je gledišče v Torenti, škode je 150.000 gld. — V Parizu je nek mladi človek pustil svojo bogato sestro zgrabiti in v norišnico zapreti, da bi poddedoval njeno premoženje. Podkupil je nekaj zdravnikov, da so jo za noro spoznali. V norišnici pa so kmalo spredvideli, da jej nič ni, ter so jo zopet oprostili. — V Benetkah je umerl sloveči nemški skladatelj Rihard Wagner.

Poslano.

V „Miru“ je bilo brati, da smo pri volitvi v Glinjah za „požirek vina“ prodali slovensko domovino. To se mora pa popraviti, kajti nas revne kmete so zalili le z divjo vodo ali žganjem, da potem nismo bili pri pravi pameti in smo volili nemškutarje. Zato nas je zdaj zmirom bolj sram.

Eden od tistih, ki so nemškutarje volili.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Deutschman Lovro zlatomešnik in komendant na Reberci, je bil 15. februarja slovesno pokopan. R. I. P.!

Dunajska borza

od 8. februarja.

Papirna renta	78 gld. 20 kr.
Srebrna renta	78 " " "
Zlata renta	97 " " "
1860 državno posojilo	137 " " "
Akcije narodne banke	829 " " "
Kreditne akcije	297 " 60 " "
London	119 " 80 " "
Srebro	— " " "

Loterijski srečki

od 17. februarja.

Gradec	88	44	79	54	53
Trst	28	3	90	85	34

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica	370	—	—	—	365	378	396	375	420	387	—	—	—	—	—	—
Rž	283	—	—	—	275	268	294	275	280	272	—	—	—	—	—	—
Ječmen	238	—	—	—	256	244	—	250	250	222	—	—	—	—	—	—
Ajda	241	—	—	—	226	244	—	285	250	219	—	—	—	—	—	—
Oves	153	—	—	—	150	146	146	145	190	147	—	—	—	—	—	—
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	499	—	—	—	—	475	—	—	540	512	—	—	—	—	—	—
Turšica	222	—	—	—	230	244	255	250	260	241	—	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
" rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Goveje meso se v Celovci plačuje 50—52 kr., telečje 60 kr., svinjsko 60 kr., kostrunovo 42 kr., špeh 70 kr. mast 80 kr., maslo 1 gl. 10 kr., Žakelj krompirja 1 gld. 30 kr. Jajec 8 za 20 kr., mleko 12 kr. bokal, smetana 16 kr. Drva mehke po 90 kr., trde 1 gl. 20 kr. meter.

Opomba. Novejšega žitnega cenika nismo mogli prinesti, ker ga „Klagenfurter Zeitung“, ki ima vladna poročila, v novejšem času ne objavlja več. Ne vemo, zakaj ne. Vprihodnje bomo morali skrbeti za izvirna poročila.